

პოსტმოდერნისტული აქცენტები – აკა მორჩილაძის „ქართულის რვეულები“

საკვანძო სიტყვები: ტატო, ნიკალა, ოპერა, თეატრი

აკა მორჩილაძის „ქართულის რვეულები“ წინათქმიდანვე გვიქმნის პოსტმოდერნისტულ განწყობას, რადგან თავად ავტორს მიჰყავს თხრობა ამ მიმართულებით; „ერთი ხნის წინათ ბევრს ვკითხულობდი ასი წლის წინანდელი ქართველების მოგონებებსა და ჩანაწერებს. იმ წაკითხულიდან რაც დამეღეპა თავში, იმის ერთი ნაწილი ასეთი გამოდგა. ეგებ ამ ნაწერებში ბევრი რამ ზუსტი არ იყოს, მაგრამ ამბად ასე დამრჩა გონებაში და აღარ გამოვდევნე“.¹

სწორედ ამგვარი ასოციაციური მეხსიერებიდან ხდება პოსტმოდერნისტული ნარატივის წარმოშობა, სადაც თავს იყრის სიმულაციების მთელი სისტემა, რომელთა მხატვრულ დიაპაზონში საერთოდ არ იგუთება ტრადიციული წინარე სახეები ანუ არქეტიპები – ხელმეუხეხელი წმინდა ფორმით. ეს იმიტომ რომ – პოსტმოდერნიზმი* ერთგვარ შემეცნებით თავისუფლებას იძლევა, არღვევს როგორც დროის თანმიმდევრობას, ასევე ქრესტომათიულ სახისმეტყველებას და ინტელექტუალური მკითხველისათვის აყალიბებს ორიგინალურ ქვეტექსტებს, შესატყვისი მხატვრული მინიშნებებითა თუ კოდებით...

ამიტომაც თავისი არსით, აკა მორჩილაძის „ქართულის რვეულები“ ერთგვარი პოსტმოდერნისტული ალბომია – „XIX საუკუნის სურათებისგან“ შედგენილი. ამჯერად, მათგან მხოლოდ რამდენიმე ლიტერატურულ ილუსტრაციას გამოვყოფ; ესაა – „ტატოს ცხოვრება“, „ნიკალა“, „ოპერა“ და „თეატრი“.

ტატოს ცხოვრება

ალბათ, ზუსტად გამიჭირდება იმის გახსენება, თუ როდის შემოიჭრა ჩემს ცხოვრებაში ნიკოლოზ ბარათაშვილი – ტატო. ერთი კია, რომ ეს უხსოვარ ჟამს მოხდა, თავდაპირველად – ტატოს სახელდებით... მერე კი უკვე – სულმოუთქმელად დავეწაფე მის პოეზიას, სამუდამოდ „მოვიწამლე“ და სევდის ბედისწერით უთავბოლოდ განვიმსჭვალე. ეს ჩემი ბარათაშვილი იყო, აკა მორჩილაძისეული კი ამგვარია: „ნიკოლოზ ბარათაშვილი დიდოსტატი იყო ათასგვარი ვათამაშებისა და ნაირგვარი ფანდის მოგონებისა. თხუთმეტი წლის განმავლობაში ის იყო თბილისის ყველაზე ხალისიანი ახალგაზრდა კაცი, რომელსაც ჰქონდა დიდი დარდი და სევდა და რომელსაც ეკუთვნოდა იმაზე ბევრად მეტი, ვიდრე თავისი ხანმოკლე ცხოვრების განმავლობაში მიიღო. იმას არ ვამბობ, რომ ის დიდი პოეტი იყო. მისი პოეზია იმ დროის თბილისური საზოგადოებისთვის არ იყო ძალიან საინტერესო. უფრო მიმზიდველი მისი ხასიათი იყო“.²

1 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, 2013, გვ. 5.

* ბელა წიფურია, ქართული ტექსტი საბჭოთა/პოსტსაბჭოთა/პოსტმოდერნულ კონტექსტში, 2016, გვ. 395-496; ი. რატიანი, ქართული მწერლობა და მსოფლიო ლიტერატურული პროცესი, 2015, გვ. 188-196.

2 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 31.

ბარათაშვილის არაორდინარული ხედვა მხოლოდ ქცევის უჩვეულობითა თუ ბიოგრაფიული პერიპეტებით გაითავისეს მისმა თანამედროვეებმა და, რაც ყველაზე უფრო გულსატკეპნია, მისმა ბიძამაც – იმდროისათვის დიდი ჩინისა და სახელის პოეტმა, გრიგოლ ორბელიანმა. „ბიძებისადმი* ტატოს წერილებს რომ გადავავლოთ თვალი, იქ ხშირად წყენაც გამოჩნდება ხოლმე. ილიკო და ნიკო თითქმის ტოლები იყვნენ და მათ მიმოწერაში უფრო მეგობრული დამოკიდებულებაა, გრიგოლი კი უფროსი იყო, მას მეტი მოეთხოვებოდა და ნიკოც სწორედ მას სწერდა გულისნადებს. სადღაც უცხოეთში, უცხო ქვეყანაში არის ასეთი წესი, რომ მეგობრები მოჰყიდებენ ხელს თავიანთ დაჩაგრულ მეგობარს, გამოიყვანენ ცხოვრებაში, გადაადგმევენებენ ნაბიჯებს წინ და მერეღა შეუშვენ ხელს. აი, ამას სწერს ბიძას და უხსნის, რომ დახმარება სჭირდება. გრიგოლ ორბელიანი კი უკვე ძალიან ცნობილი სამხედრო კაპიტანის ომებში“³... რომელიც ჩვეულებრივად უკვე ვეღარ წერდა წერილებს საკუთარ ძმას – ილიკოს და ამას თავადვე აღიარებდა.

ბუნებრივია, თუ ძმისთვის არ ეცალა, იქ დისშვილი რა მოსატანი იყო. საერთოდ, მაღალჩინოსანმა ბიძა-პოეტმა ტატოს ცხოვრებით არც კი შეიწუხა თავი და ყველაზე სავალალო მაინც ის იყო, მის პოეტობას რატომღაც არ აღიარებდა. ეს სურათი არც მისი საბედისწერო გარდაცვალების შემდეგ შეიცვალა – ის ისევ დუმილით მიაგებდა პატივს ასე ნაადრევად წასულ დისშვილს. არადა, სწორედ მისგან ერთი ლექსით, თუნდაც ერთი სტროფით აღფრთოვანება სრულიად სხვა განზომილებაში გადაიყვანდა ბედის მღვრიე ტალღებში აღმოჩენილ ბარათაშვილს, რომელმაც ფეხი ვერსად მოივიდა და „გარდაიცვალა ძალიან უბრალოდ, როგორც სუსტი და მიტოვებული კაცი... ასე წავიდა და გაქრა, მისი ცხოვრება კი გაგრძელდა“⁴. არადა, ის რომ რჩეული დიდგვაროვანი იყო – სამეფო ოჯახის ნათესავთაგანი, თითქოსდა უამრავი გულშემატკივართი „განებებულნი“, რომლის ცხოვრებაც „უფერულ სილატაკში“ მიიღია – ზებუნებრივ ნიჭს კი გამოუსადეგარი საბუთების მტვერში ჩაძირვა ემუქრებოდა. მაგრამ, ბედისწერამ სიკვდილის შემდგომ, – სრულიად სხვაგვარად წარმართა ბარათაშვილის „პოეტური ბიოგრაფია“. ტატომ, ევროპაში სახელდებულ პოეტთა მსგავსად, რომანტიკული ელფერი შესძინა ქართულ ლექსთამეტყველებას.

P.S. გრიგოლ ორბელიანმა კი, დისშვილის სიკვდილით შეძრწუნებულმა, ისევ შეუფასებლობის ბურუსში დატოვა ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზია. „პოეტმა-ბიძამ მართლაც ვერ დაინახა და ვერც შეაფასა დისშვილის ტალანტი, თუ რაღაც თვითმენახვის ინსტინქტმა „დააბრმავა“ და აფიქრებინა, რომ „ტატოს“ გენიის აღიარებით, თავს დაემსობოდა მთელი თავისი პოეტური კარიერა... მარადიული გამოცანაა – როგორ და რა წამს გვამარცხებენ ჩვენივე დემონები...“⁵

* ზ. აბზიანიძე, „დისშვილი და ბიძანი მისინ“ (ნიკოლოზ ბარათაშვილის ურთიერთობა გრიგოლ, ზაქარია და ილია ორბელიანებთან)“, წიგნში: „ქართულ ოლიმპზე და მის ირგვლივ“, 2019, გვ. 9-22.

3 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 37.

4 იქვე, გვ. 39.

5 ზ. აბზიანიძე, დასახ. ნაშრომი, გვ. 21.

ნიკალა

გალაკტიონისა არ იყოს – ნიკალასთვისაც ღვინო იქცა ერთგვარ ბედისწერად. არადა, როგორ არ უნდა დაეღია (,,ვინ ვინ დაღია, არავინ იცოდა – ნიკალამ ღვინო თუ ღვინომ ნიკალა?!“ – ქ.ე.) – მაშ, რითი ჩაეხშო მიუსაფრობის დიდი ტკივილი, როგორ გადაერჩინა თავი „ფერთა წამლეკავი სტიქიისაგან“, რა გზით გამოეკვეთა თვითშეცნობისა თუ თვითნასწავლობის სრულყოფილი კონტურები, რითაც დღესაც სუნთქვა ეკვრით მისი შედეგების მხილველთ. „ხელოვნების მრავალი ოსტატისაგან განსხვავებით, ფიროსმანს არც დღიურები დაუტოვებია, არც მეძუარები და არც რაიმე სხვა ჩანაწერები... შესაძლებელია, ყველამ არ იცოდეს, რომ ფიროსმანი ლექსებსაც წერდა. თანამედროვეებს ნიკალას ლექსების რვეულებიც უნახავთ, თუმცა უყურადღებობის გამო ის რვეულიც სამუდამოდ დაიკარგა. დასახანია, ვინაიდან წერილებისა და ლექსების სამუალებითაც შეიძლებოდა მხატვრის ფიქრების, სინარულის, ტკივილისა და შემოქმედებითი ძიების, ანუ მისი სულიერი ბიოგრაფიის გაცნობა“.⁶

ეგებ იმიტომ, რომ ის არ იყო ჩვეულებრივი ქალაქელი მხატვარი – „ფიროსმანი განსხვავდებოდა ყველა ამ მხატვრისგან. ის ცხოვრების სულ სხვანაირ გზებს მისდევდა... ის ნამუშევარში ფულს იშვიათად იღებდა. სხვები იღებდნენ, ის – არა... დაბლა ქალაქის მხატვრებში კითხვა ძალიან იშვიათი რამ იყო. განსაკუთრებით ისეთი რამეებისა, როგორიც არის ვაჟას „შვლის ნუკრის ნაამბობი“. იქ სხვა ლიტერატურა არსებობდა, რომელიც უკიდევანო იყო და იმასაც ვერ ამოწურავდი, რომ მიჰყოლოდი... ფიროსმანმა ვაჟას მოუთხრო, რომ ერთ დუქანში დაეხატა ეს მისი შვლის ნუკრის ამბავი, რადგან მოთხრობას ძალიან ემოქმედა მასზე და დაეხატა ყელგამოჭრილი შველიც... „ვლადივაგაპანის ოთახებში“ მონდა ფიროსმანისა და ვაჟა-ფშაველას ერთადერთი შეხვედრა“.⁷

ეტყობა ამიტომაც იყო, რომ ნიკალა ბუნების შინაგან მეტყველებას იშვიათი სრულყოფილებითა და სულიერი განცდით გვაწვდიდა. ვაჟა-ფშაველასთან ეს უჩვეულო თანამუსულებობა კი გამოიკვეთა კიდევ ფიროსმანის „შედეგებში“ – მეტადრე მის „ზოთმორფულ სამყაროში“, სადაც ცხოველთა თვალთამეტყველების** სიღრმე და დინამიკა სრულიად ამსხვრევს ადამიანთა გაქვავებულ მზერასა თუ გახვევებულ გამომეტყველებას. საოცარია ისიც, რომ ფიროსმანის ნამუშევართა ბედისწერამ შეგვაცნობია რა წუთისოფლის ზნე, თავადვე „დაწერა“ ამ ფენომენალური მხატვრის „შემოქმედებითი ბიოგრაფიაც“. აქვე ისიც უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ნიკალამ თავის

6 გ. კაკაბაძე, „ნიკო ფიროსმანი“, 2010, გვ. 5.

7 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 24.

* ფიროსმანის მაგიის შესაცნობად არაერთი სამეცნიერო გამოკვლევა დაიწერა დღემდე, მაგრამ მე ამჯერად მხოლოდ ვიორგი კაკაბაძის დოკუმენტურ რომანს გამოვყოფ ნიკო ფიროსმანზე; „ნიკო ფიროსმანი“, 2010.

** თვალის სახისმეტყველება; ზ. აბზიანიძე, ქ. ელამვილი, „სიმბოლოთა ილუსტრირებული ენციკლოპედია“, I. 2011 წ., გვ. 13.

*** ნიკალას ზოთმორფული სამყარო მეტად მრავალსახოვანია: იქნება ეს შავი, ყვითელი თუ მზისფერი „ლომი“, ანდა „ჟირაფი“ თუ „აქლემი“, „მურა დათვი“ თუ „დათვი მივარესთან ღამეში“, „ტახი“ თუ „შავი ძროხა თეთრ ფონზე“, „თეთრი თხა“ თუ „თეთრი კრაგი“, „ვირზე ამხედრებული სხვადასხვა პერსონაჟი“ (იქნება ეს „ბიჭი“, „ქალაქელი“ თუ „მკურნალი“) ასევე არაერთგვაროვანს ხდის „ვირის“ გამომეტყველებას; ანდა სულაც „მელა“ – თავისუფალი თუ „ჯაჭვით დაბმული“, „არწივი“ თუ „კურდღელი“, „ირმებისა“ თუ „შველთა“ მთელი სერია (ცალად თუ ოჯახთან გამოსახული)... რომელი ერთი ჩამოვთვალო, უკვე აღარც კი ვიცი – ქ.ე.

ნამუშევრებში თავადვე საგულდაგულოდ დაგმანა მიუსაფრობის გაუსაძლისი ტკივილი – ცხოვრებისაგან გარიყულ ადამიანს რომ „დანისლავს“ ხოლმე. ალბათ ამიტომაც იყო, რომ ზორტრეტებში – თვალეები ყველგან ერთსახოვანი და არაფრისმთქმელია, მაშინ როცა ჩვეულებრივი თუ უჩვეულო ცხოველთა*** ხატვისას თვალთამეტყველება იმდენად არის დამუხტული თუ იმპულსური, რომ სრულიად ამსხვრევს ადამიანთა განურჩევლობისა თუ გულგრილობის „ავსენს“, რომლის მსხვერპლიც არაერთხელ გამხდარა თავად ნიკოლაეც. ამგვარად „მეტყველმა ნამუშევრებმა“ სრულიად იტვირთეს ფიროსმანის ცხოვრების პოზიტიური თუ ნეგატიური „გნებანი“. რადგან თვალთავან წამოსული ფერის თუ კონტურის თავისუფალი „ვიბრაცია“ – „შემოქმედებით სუნთქვად“ გარდასახული, როგორც პირველქმნილი სრულყოფილება დღემდე იპყრობს სულსაწიერს, რომელიც „ფიროსმანის მაგიადაც“ კი შეიძლება მივიჩნიო. სწორედ „ასეთი იყო ნიკო ფიროსმანი. ანუ ქალაქელებისთვის იყო ნიკო ფიროსმანი, ანუ ქალაქელებისთვის მხატვარი ნიკოლა ან ნიკალაი მხატვარი“.⁸

ოპერა და თეატრი

„ქართულის რვეულები“ სრულიად ჩვეულებრივ რვეულად მოგვეჩვენებოდა – თბილისის ვულისცემა ასე მძაფრად რომ არ აღეწერა აკა მორჩილაძეს. XIX საუკუნის პულისაცია, სავარაუდოდ, თბილისის აღმოსავლური მოტივებიდან ევროპულ სულისკვეთებაზე გადაწყობაშია საძიებელი. ამისთვის კი მარტოოდენ თბილისური სალონების თუ თავადაზნაურთა ევროპულ ყაიდაზე მორთვა-მოკაზმვა არ კმაროდა. არც მხოლოდ გიმნაზიის გახსნა და ჟურნალ-გაზეთების გამოცემა შეუცვლიდა თბილისის იერსახეს. გაცილებით მასშტაბური რამ იყო საჭირო – უფრო მეტად შთამბეჭდავი და ყოვლისმომცველი. ასეთი კი იყო ოპერა და თეატრი ქართველთათვის – საოცრად არტისტული ბუნების ერისთვის, სადაც ყოველწამიერად, ღებინსა თუ ჭირში იმპროვიზირებული წარმოდგენები იმართებოდა. ამიტომაც აღმოჩნდა თბილისის საოპერო თუ თეატრალური მძაფრი ემოციის ერთგვარი თანამონაწილე. ასე იკიდებდა ფეხს ჩვენში საოპერო ხელოვნება და „პროფესიული თეატრალური დასი. ლამაზები, კარგები, მონდომებულები, საყვარლები. ნამდვილი ქართველი მსახიობები, მათგან ნასროლი სიტყვა, იმედისა და ერთობისა, პატიოსნებისა, სიყვარულისა. ეს საოცრება იყო“.⁹ საოცრება იყო ისიც, რომ კლასიკური მუსიკის არმქონე ერმა (კლასიკური მუსიკა, თავისი ტრადიციული – ქრესტომათიული ვაგებით, ჩვენში XIX საუკუნიდან მკვიდრდება...) თვითნაბადი „პოლიფონიური ფენომენის“¹⁰ წყალობით აბსოლუტური სრულყოფილებით გაითავისა და შეიყვარა ოპერა, ისე როგორც ეს იტალიაში ხდებოდა. ეგებ ამიტომაც იყო, რომ ოპერამ ჩვენში გარნიბალდისეული პათოსი და ლიბერალური სულისკვეთებაც შემოიტანა, ისევე როგორც „ხალხის ქალაქში შექმნილმა თეატრმა“.¹⁰ აქვე არც ის უნდა დავივიწყოთ, რომ თეატრიცა და ოპერაც, თავისი არსითა თუ მნიშვნელობით, ერთგვარი გამოწვევაც იყო ქართველთათვის, რადგან სცენაზე ქალი გამოდიოდა – თანაც ქართველი ქალი. მაგრამ ამის მიუხედავად, „საკუთრივ თეატრი საქართველოსთვის

8 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 211.

9 იქვე, გვ. 145.

* „პოლიფონიურ ფენომენში“ იგულისხმება უძველესი საგალობლები და ფოლკლორული შედეგ-რები – მრავალსაუკუნოვანი ხალხური მუსიკა.

10 აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 145.

ერთ ახალ გზას, ერთ ახალ ამოსუნთქვას, დიდსა და უსასრულოს... მოვიდა თეატრი, რომელმაც გადარია ქვეყანა და რომელმაც ლამის რელიგიის ფორმა მიიღო“.¹¹

რადგან სწორედ თეატრისა თუ ოპერის წყალობით უნდა მომხდარიყო ქართველთა ერთგვარი „თვითაალება“, პოლიტიკური თვითგამორკვევა, შუასაუკუნოვანი „დიდებისა“ თუ „დრამებისაგან“ თავის დაღწევაც (ბუნებრივია, აქ ქართული მწერლობის, როგორც ერის სულიერი გამოფხინვლების როლიც უნდა გავითვალისწინოთ – ქ.ე.) და ლიბერალური ბათონით საყოველთაო მოწამვლა.

ეგებ იმიტომ, რომ „თბილისისათვის ოპერის გახსნა და ოპერაც იყო გადატრიალება. ამან ქალაქი შეცვალა... ოპერაში კი რალაცეები ხდებოდა. არცთუ უბრალო... ეს არ იყო უკვე მხოლოდ ოპერა. ეს იყო ქალაქის მთავარი ამბავი, მთავარი ადგილი კაცის გულისათვის, სადაც უერთდებოდა მსოფლიოს და ფიქრობდა იმაზე, რაზეც ფიქრობს მსოფლიოს უკეთესი ნაწილი...“¹² ასევე იყო თეატრიც, რომელსაც „მხოლოდ თბილისით ნუ შემოვსაზღვრავთ, ეს საქართველოს დასი იყო... ის, რაც ადრე ხასიათში ჰქონდა ქართველობას, წარმოდგენის უნარი და სურვილი, ახლა გამხდარიყო საყოველთაო“.¹³

რადგან სულაბნეულ, ნებელობადაკარგულ ერს სწორედ თეატრი და ოპერა მოეწვინა თავისუფლების უპირობო გამოვლინების სიმბოლოდ, რაც მეტ-ნაკლებად გამოიყვითა კიდევ აკა მორჩილაძისეულ „XIX საუკუნის სურათებში“, რითაც შეიქმნა დამოუკიდებელი „მხატვრული სივრცე“.

აკა მორჩილაძემ, როგორც ვირტუოზმა ავტორმა ამ ნაწარმოებში „ქართული სიტყვა“, „ზნე“. „ხასიათი“, „ერის ბედისწერა“ საკაცობრიო ისტორიის „დიდ სცენაზე“ გამოიყვანა. ყოველივე ეს კი – პოსტმოდერნისტული ნარატივისათვის* დამახასიათებელი აზრთაწყობის თავისუფალი შენაკადებითა თუ სრულიად უჩვეულო ხელწერით შეძლო.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. აბზიანიძე ზ., დისშვილი და ბიძანი მისნი, წიგნში: ქართულ ოლიმპზე და მის ირგვლივ, თბ., „ინტელექტი“, 2019.
2. აბზიანიძე ზ., ქ. ელაშვილი, სიმბოლოთა ილუსტრირებული ენციკლოპედია, I, თბ., „ბაკმი“, 2011.
3. კაკაბაძე გ., ნიკო ფიროსმანი, დოკუმენტური რომანი, თბ., „პეგასი“, 2010.
4. მორჩილაძე ა., ქართულის რვეულები, თბ., „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა“, 2013.
5. რატიანი ი., ქართული მწერლობა და მსოფლიო ლიტერატურული პროცესი, თბ., თსუ გამომცემლობის სტამბა, 2015.
6. წიფურია ბ., ქართული ტექსტი საბჭოთა/პოსტსაბჭოთა/პოსტმოდერნულ კონტექსტში, ილია-აუნის გამომცემლობა, 2016, გვ. 395-496.

¹¹ აკა მორჩილაძე, „ქართულის რვეულები“, გვ. 145.

¹² იქვე, გვ. 46-80.

¹³ იქვე, გვ. 145.

* საერთოდ, აკა მორჩილაძის მთელი შემოქმედება საოცარი ინტერპრეტაციების საშუალებას იძლევა, რაც სწორედ პოსტმოდერნისტულ ნარატივში გამოიხატება. ამიტომაცაა ამ თემატიკაზე (ოღონდ არა „ქართულს რვეულებზე“) სამეცნიერო ნაშრომთა მთელი ნუსხა; მაგრამ ამჯერად, ჩვენს სპეციფიკური (სახისმეტყველებითი) კვლევიდან გამომდინარე, საჭიროდ არ მივიჩნევთ მათი მინიშნება – ქ.ე.

**THE POSTMODERN ACCENTS - "GEORGIAN NOTEBOOKS"
BY AKA MORCHILADZE**

Summary

"Georgian Notebooks" by Aka Morchiladze awakens a postmodern attitude in us right from the preface, as the author continues the narrative in this direction. "Some time ago, I read a lot about the memoirs and memoirs of Georgians dating back 100 years. A piece of what remained in my memory was reflected in the following text. It may be that not everything is exactly right, but it has imprinted itself on my memory and I have not suppressed it."

It is precisely this kind of associative memory that gives rise to the postmodern narrative, in which an entire system of simulacra comes together, in whose artistic diapason/ sphere of influence no traditional images or archetypes overlap or become recognizable in their original form. The reason for this is that postmodernism creates a kind of freedom of cognition, it destroys both chronology, i.e. the order of time, and chrestomatic imagery, thereby creating original subtexts for the intellectual reader with corresponding artistic references and codes...

That is why Aka Morchiladze's work "Georgian Notebooks" is in essence a kind of postmodern album - compiled from the "images of the 19th century". I will first examine only a few literary illustrations from it, namely "The Life of Tato", "Nikala", "The Opera" and "The Theatre".

As a virtuoso writer, Aka Morchiladze has brought the "georgian word", "character", "feature", "fate of the nation" onto the great stage of world history in this work. All this forms a train of thought characteristic of postmodern narrative, which the author has achieved by various means - whether through the free flow of ideas or through his completely unusual style of writing.

DIE POSTMODERNEN AKZENTE – „GEORGISCHE HEFTE“ VON AKA MORTSCHILADSE

Zusammenfassung

„Georgische Hefte“ von Aka Mortschiladse erwecken in uns bereits vom Vorwort eine postmoderne Gesinnung, da der Autor das Erzählen in dieser Richtung weiterleitet. „Vor einer gewissen Zeit habe ich viel über die Memoiren und Erinnerungsaufzeichnungen der Georgier gelesen, die 100 Jahre zurückliegen. Ein Stück dessen, was mir im Gedächtnis zurückgeblieben ist, wurde im folgenden Text wiedergespiegelt. Mag sein, dass nicht alles genau stimmt, aber es hat sich mir im Gedächtnis so eingepägt und ich habe es nicht davon verdrängt.“

Gerade aus derartigem assoziativem Gedächtnis wird der postmoderne Narrativ entstanden, in dem sich ein ganzes System von Simulakren zusammenfindet, in dessen künstlerischem Diapason/ Wirkungsbereich sich überhaupt keine traditionellen Bilder bzw. Archetypen in ihrer ursprünglichen Form überschneiden oder erkennbar werden. Der Grund dafür ist, dass die Postmoderne eine Art von Erkenntnisfreiheit schafft, sie zerstört sowohl die Chronologie, d. h. die Reihenfolge der Zeit als auch die chrestomatische Bildlichkeit, dadurch bildet sie für den intellektuellen Leser originelle Subtexte mit entsprechenden künstlerischen Hinweisen und Codes...

Deswegen stellt das Werk von Aka Mortschiladse „Georgische Hefte“ seinem Wesen nach eine Art von postmodernem Album dar – zusammengestellt aus den „Bildern des 19. Jh.-s“. Ich untersuche zunächst nur einige literarische Illustrationen davon, das sind „Das Leben von Tato“, „Nikala“, „Die Oper“ und „Das Theater“.

Als ein virtuoser Schriftsteller hat Aka Mortschiladse in diesem Werk das „georgische Wort“, „den Charakter“, „Eigenschaft“, „Schicksal der Nation“ auf die große Bühne der Weltgeschichte gebracht. All das bildet einen für postmodernen Narrativ kennzeichnenden Gedankengang, der vom Autor durch unterschiedliche Mittel erreicht wurde – ob durch die freien Zuströme oder auch durch seine völlig ungewöhnliche Schreibweise.